

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF From the life of the Union of Czechoslovak Mathematicians
and Physicists

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 29 (1984), No. 6, 355--356

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138852>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1984

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZE ŽIVOTA JČSMF

PROBASTATY OŽILI

Rozvíjajúca sa matematická štatistika a teória pravdepodobnosti na Slovensku si začiatkom 70. rokov vynútila organizovanie pravidelných konferencií. Prvá z nich bola zorganizovaná v roku 1974 pod názvom Probatat. Pretože v teórii pravdepodobnosti a v matematickej štatistike existuje pomerne veľký počet relatívne samostatných okruhov problémov, bolo prirodzenou požiadavkou realizovať v rámci Probatatu okrem referátov o najnovších výsledkoch aj krátkodobé informatívne kurzy o metódach riešenia týchto relatívne samostatných problémových okruhov. Na začiatku sa stanovili tri hlavné ciele: 1. hlbšie oboznámenie sa s jednou zo štatistických a jednou z probablistických disciplín formou 8–10hodinového kurzu; 2. umožniť jednotlivcom predniesť svoje najnovšie výsledky (publikované aj nepublikované) pred širším fórom, a to v rámci kratších referátov; 3. vytvorí priestor pre stretnutie najmä mladších matematikov, ktorí majú hlbší záujem o teóriu pravdepodobnosti a matematickú štatistiku. Organizátori plánovali, že Probatat prerastie do celoštátneho, alebo dokonca medzinárodného podujatia.

V dňoch 30.–31. 5. 1974 sa v budove Ústavu teórie merania SAV konalo prvé takéto stretnutie pod názvom Sympóziu z teórie pravdepodobnosti a matematickej štatistiky a ich aplikácií v meraní Probatat '74. Sympóziu bolo určené pre bratislavských pracovníkov vo výskume a na vysokých školách. Odznali dve pozvané

prednášky: A. HUŤA: *Numerické metódy a ich využitie v matematickej štatistike na bratislavských pracoviskách* a J. MACHEK: *O rôznych prístupoch k teórii výberových štatistických šetrení*.

Už v ďalšom roku sa Probatat konal v Dóme vedeckých pracovníkov SAV Smolenice. Pozvané prednášky mali K. WINKELBAUER: *Aplikace ergodické teorie na přenos informace sdělovacími kanály* a A. PÁZMAN: *Optimálne navrhovanie experimentu*.

Tretie sympóziu Probatat sa opäť konalo v DVP SAV Smolenice s pozvanými prednáškami L. KUBÁČEK: *Teória odhadu v singulárnych regresných modeloch* a P. MANDL: *Řízené stochastické procesy*.

Aj štvrté a piate sympóziu Probatat sa konalo v DVP SAV Smolenice. V roku 1977 mali pozvané prednášky Z. ŠIDÁK: *Princípy štatistických procedur uspořádávání a selekce populací* a B. RIEČAN: *O izomorfizme dynamických systémov*. V roku 1978 hlavné prednášky mali F. ŠTULAJTER: *Nelineárne štatistické problémy gaussovských náhodných procesov* a J. ŠTĚPÁN: *Slabá konvergence stochastických procesů — princip invariance*.

Na prvých piatich sympóziách okrem hlavných prednášok (kurzov) odznalo vždy 13 až 15 krátkych referátov.

Šieste sympóziu, ktoré malo už medzinárodnú účasť, sa konalo pod názvom Teoretické problémy merania — sympóziu TC-7 ČSNK IMEKO a Probatat-80 v dňoch 4. 2.—7. 2. 1980. Aktívne sa tu zúčastnili aj pracovníci akadémií vied NDR a MER. Pozvané boli 4 prednášky: D. HOFFMANN (NDR): *Messtheorie als Produktivkraft und Bildungsfaktor zur Entwicklung einer softwareorientierten Messtechnik*, P. HÖSCHEL (NDR): *Curve-fitting for models with errors in variables*, J. JUREČKOVÁ (ČSSR): *Některé problémy odhadu parametru polohy* (prednáška sa nekonala pre zahraničnú cestu referujúcej, avšak text prednášky bol k dispozícii účastníkom sympózia) a I. VINCZE: (MER): *On certain statistical problems with importance in measurement technique*. Okrem týchto hlavných referátov odznalo 24 informatívnych zdení.

V ďalších rokoch sa Probataty nekonali pre organizačné problémy. Súčasná situácia v matematickej štatistike a teórii pravdepodobnosti si však vynútila obnovenie týchto akcií. V dňoch 31. 1.—2. 2. 1984 v Liptovskom Mikuláši sa konal Probatat-84. Tento raz akciu organizoval

Matematický ústav SAV, Matematicko-fyzikálna fakulta UKo v Bratislave a JSMF. Stretnutie bolo pôvodne plánované do Lubochne. Pre haváriu technického zariadenia však hrozilo odvolanie akcie. V poslednej chvíli podala organizačnému výboru pomocnú ruku Vysoká vojenská technická škola ČSSP v Liptovskom Mikuláši. Katedra matematiky tejto školy zabezpečila v mimoriadne krátkom čase vynikajúce zorganizovanie ôsmeho sympózia Probatat-84 v spojení s druhým zjazdom členov Bernoulliho spoločnosti. Odznelo tu 18 referátov, ktoré boli zaradené do 5 sekcií, a to:

1. skúsenosti z niektorých aplikácií matematickej štatistiky (B. STEHLÍKOVÁ, J. LUHA);

2. teória odhadu a aproximácie (A. HUŤA, L. KUBÁČEK, J. VOLAUFOVÁ, F. ŠTULAJTER, A. PÁZMAN);

3. stochastické procesy a adaptívne postupy (P. MANDL, V. LÁNSKÁ, A. LEŠANOVSKÝ, M. HUŠKOVÁ);

4. minimálne divergentné odhady a niektoré problémy testovania štatistických hypotéz (I. VAJDA, J. A. VÍŠEK, J. KOMORNÍK, J. HURT);

5. teória logík (S. PULMANNOVÁ, O. NÁNÁSIOVÁ, B. HARMAN).

Účastníci druhého zjazdu Bernoulliho spoločnosti a Probatatu-84 vyjadrili jedomyseľné želanie konať stretnutia pravidelne, a to dva razy v rámci každých piatich rokov.

Organizačný výbor

nové knihy

Differential Geometry and Mathematical Physics (Diferenciální geometrie a matematická fyzika). Editoři M. Cahen, M. De Wilde, L. Lemaire a L. Vanhecke. *Mathematical Physics Studies 3, D. Reidel Publishing Company, Dordrecht—Boston—London 1983, 7 + 188 stran, cena 65,— Dfl/28,50 US\$.*

Kniha obsahuje texty prednášok ze dvou konferencií o diferenciální geometrii, které uspořádali belgičtí geometři v květnu 1980 v Liège a v únoru 1981 v Leuvenu. Větší část příspěvků

je svázána s dilem tří vedoucích osobností: A. Lichnerowicze, J. M. Souriaua a J. Eells. První z nich měl přehlednou přednášku o nedávných výsledcích své školy o deformacích algeber spojených se symplektickými varietami; jde tu o nový přístup ke kvantové mechanice. Důležitým příspěvkem k tomuto výzkumu je článek M. de Wilda o lokálních Chevalleyho kohomologiích dynamických Lieových algeber. Práce G. Patissiera o diferenciálních deformacích s konstantními koeficienty je pokusem uplatnit v této oblasti metody Fourierovy transformace a pseudodiferenciálních operátorů. Fyzikálně motivován je i příspěvek D. Arnala o simultánních deformacích Lieových algeber a modulů nad nimi. Společná práce J. M. Souriaua a P. Iglesiasie „Teplo, chlad a geometrie“ zaujme především obecnou diskusí o uplatnění metod symplektické geometrie v termodynamice. V článku C. Duvala se probírají některé nové fyzikální přístupy k pojmu polarizátoru v geometrickém kvantování. J. Eells měl přehlednou přednášku o variačním počtu na fibrováných varietách s naznačením některých geometrických aplikací. V článku J. C. Wooda se podrobněji studují harmonická zobrazení s hodnotami v komplexním projektivním prostoru. P. Baird pak diskutuje některé otázky teoretické fyziky spojené s harmonickými zobrazeními.

Geometricky názorným obsahem, ale užitím hlubokého analytického aparátu se vyznačuje práce H. Chaltina o vkládání dvourozměrné sféry do R^3 . Charakter krátkých sdělení (pomí-